

RINGSTED KOMMUNE

**Jystrup og
Valsølle sogne**

Jystrup By med Jystrup Sø, Hvidsø og Valsølle Sø. (Foto: Ernst Thorsager).

Jystrup og Valsølle sogne

I en lavning i det kuperede dødislandskab ligger Jystrup By. Byen strækker sig over et stort areal og er sammensat af bebyggelser fra forskellige tidsperioder - primært indenfor de sidste 150 år. Jystrup kirke ligger højt placeret i terrænet i tilknytning til den ældste del af byen.

Området er beriget med store sammenhængende skovområder, et stærkt kuperet dødislandskab og en righoldig varieret kulturarv bestående af både bygninger og fortidsminder.

Rammerne for et aktivt fritidsliv er også til stede; idrætsforeningen har flere sportsgrene. Byen er omgivet af spændende naturområder til at begive sig ud i på egen hånd.

Hvis man gerne vil være aktiv i et fællesskab er rammerne de ideelle her. Der er flere kulturelle foreninger, som f.eks. Søholmscenen,

hvor både voksne og børn kan være sammen om amatørteater.

Udbuddet af boligtyper er også meget bredt; gamle huse med historie, nyere parcelhuse, tæt-lav bebyggelse, traditionelle andelsboliger og andelsboliger i bofællesskabet 'Savværket'. Endelig er der almennyttige boliger. Er ønsket at bygge nyt hus, er der ledige byggegrunde i udstykningsen ved Ålbækvej (Lundsgård Bakke).

Der er udpeget et Natura 2000 område omkring Valsølle Sø og skovområdet øst for Skjoldenæsholm hovedbygning. Det betyder at der i driften af området skal tages særlige hensyn, da der er unikke naturværdier her.

Valsølle Sø har stor biologisk betydning som rastested for op mod 100 forskellige fuglearter.

Fakta

Landsbyer i området: Jystrup, Valsøllille, Mortenstrup, vestlige del af Egemose, Ny Jystrup og Nebs Mølle.

Antal indbyggere: 1446 (januar 2013)

Skoler: Søholmskolen med SFO.

Børnepasning: Vuggestue, børnehave og 2 kommunale dagplejere

Indkøb: Dagli'Brugsen i Jystrup, gårdbutik v. Roskildevej, Ringsted (10 km), Borup (9 km), Osted (8 km).

Kollektiv trafik: Bus nr. 240, 467 og 468.

Forsamlingshus: Lokaler på Søholmskolen samt 'Mejeriet' anvendes.

Fritid: Jystrup IF; fodbold, gymnastik, tennis, badminton, løbeklub. Spejdere. Gaudi Galleriet. 'Mejeriet' er rammen om bl.a. amatørteaterforeningen Søholmscenen samt 'Blå Bio' (filmklub).

Naturen med skove og søer giver gode muligheder for traveture i det fri.

I Musikhuset ved Søholmskolen er ramme om en stor del af musiklivet i Jystrup. Hvert forår afholdes en musikfest. Musikhuset er bygget af frivillige lokale kræfter.

Kirker: Jystrup kirke og Valsøllille kirke. I sognehuset 'Stalden' ved præstegården i Jystrup afholdes foredrag, sangaftener og andre arrangementer.

Boliger: Ejerboliger (parcelhuse og tæt lav), andels- og almennyttige boliger.

Ny bosætning: Der er i lokalplan 204 udlagt areal til 44 nye boliger ved Ålbækvej. Der er endnu ledige grunde her.

Erhverv: Land- og skovbrug er det dominerende erhverv i området. Her ud over kan nævnes Skjoldenæsholm Hotel og Konferencenter, restaurant m.m. ved golfklubben, arkitekt, revisor, IT-virksomhed, frisør, kunstmaler samt mindre håndværksmestre.

Landsbyforeningen for Jystrup og omegn: Foreningen kan kortaktes for eventuelle spørgsmål: Jens Chr. Elle, jce@jystrup.dk, tlf. 4027 1049. Se også www.jystrup.dk og www.jystrup-net.dk

Dagli'Brugsen i Jystrup er det nærmeste indkøbssted.

Skjoldenæsholm Golf Centers baner.

Savværket i Jystrup er et andelsbolig fællesskab.

Hvidsø er et lokalt udflugtsmål.

Skjoldenæsholm hovedbygning er fra 1766 og opført i nyklassicistisk stil.

Om foråret blomstrer Dorthea-liljen på Skjoldenæs borgbanke.

Det senmiddelalderlige vejforløb Valdemarsvejen går gennem Skjoldenæsholmskovene.

Gyldenløveshøj.

Historie

Jystrup er rigt på historiske steder. Herregården Skjoldenæsholm udgør et markant træk i landskabet. Den smukke nyklassicistiske hovedbygning danner idag rammen om kurser og konferencer. Omgivelserne er vidtstrakte skovområder, landbrug samt golfbaner. Skjoldenæsholms historie kan føres tilbage til 1662. Men før da fandtes borganlægget Skjoldenæs opført på halvøen i Valsøllille Sø. Borgen som blev opført i 1300-tallet, havde forbindelse til det senmiddelalderlige vejforløb Valdemarsvejen. Der kan endnu ses tydelige spor af borganlægget ligesom en strækning af Valdemarsvejen er synlig i Skjoldenæsholmskovene.

Valdemarsvejen var kongens rejserute over Sjælland - fra Roskilde til Antvorskov. Vejen var i væsentlig bedre kvalitet end de øvrige veje på landet. Kun kongen og statsmagten måtte benytte vejen, som blev bevogtet ved bomstederne. Der ligger endnu bomhuse tilbage fra denne tid. Det gælder bl.a. Kongeledshuset og Kleinsmedehuset (Bomhuset) på Knud Lavardsvej. Chr. IV og hans store følge benyttede vejforløbet flittigt. Almindelige bønder fik hårde straffe, hvis de blev taget i at færdes på kongens vej.

Af historiske lokaliteter fra nyere tid kan nævnes Gyldenløveshøj. Højen er geologisk en issøbakke, som kunstigt er blevet forhøjet lidt med tilkørt jord. Skovområdet her blev brugt til nedkastning af våbenforsyninger til modstandskæmpere under 2. verdenskrig. Til minde om dem som faldt, er der rejst en mindesten på toppen af Gyldenløveshøj. Den naturskabte del af højen er i øvrigt det næst højeste punkt på Sjælland. (Når den kunstige forhøjning regnes med, er Gyldenløveshøj det højeste punkt på Sjælland).

I området ligger også Skjoldenæsholm Sporvejsmuseum, hvor der er en unik samling af gamle sporvogne og busser. Sporvejsmuseet benytter i øvrigt en del af den nedlagte sjællandske midtbane, som i en kort årrække bestod. Strækningen omkring Jystrup - fra Ringsted til Hvalsø - blev åbnet i 1925, men lukket igen allerede i 1936. Flere af viadukterne og bandedæmningen ses endnu i landskabet.